

Eftersøgning af odder (*Lutra lutra*) hos Lystrup og Jomfruens Egede Gods i forbindelse med projekt om opsætning af solpaneler

Figur 1: Lilleå (Faxe Å) til venstre, og Egedebækken (Tryggevælde Å) til højre, havde høj vandstand langt ind i april måned som forringede mulighederne for eftersøgning af odder. Der blev opsat kamera fra medio april til medio juni ved begge vandløb.

Resumé:

Der er søgt efter fodspor og ekskrementer af odder langs med Egedebækken (Tryggevælde Å) og Lilleå (Faxe Å) i april måned. På grund af ekstraordinær høj vandstand, som har kunnet skylle spor væk langs vandløbsbrinkerne, har denne metode vist sig at være mindre effektiv i foråret 2024 end vanligt. Der har i forlængelse heraf været opsat kameraovervågning ved de to åer i perioden medio april – medio juni måned.

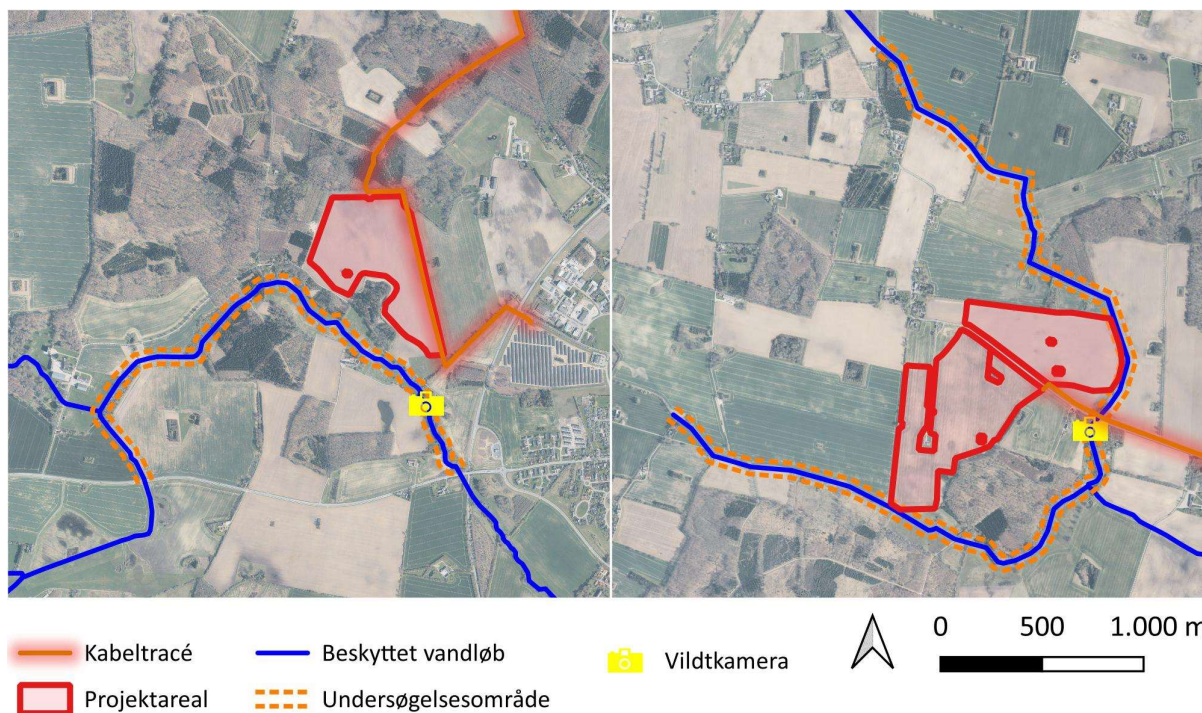
Der blev ved gennemgangen i felten ikke fundet spor af odder langs vandløbene. Der blev heller ikke konstateret forekomst af odder på fotos taget af de opsatte kameraer.

Gennemgangen af fund i databaser og oplysninger via andre kilder har vist, at odder er under hastig ekspansion i Østdanmark gennem de seneste 2-3 år med adskillige regionale forekomster både nord, vest og syd for projektområdet. Den nyeste forvaltningsplan, der udkom d. 29. april 2024 som afløser for forvaltningsplanen fra 2007, bekræfter denne vurdering.

Det vurderes, at odder har egnede levesteder i både Egedebæk og Lilleå, hvis den på et tidspunkt indfinder sig i området.

Metode

Eftersøgning af odder er foretaget langs Egedebæk (fra Rodegårdsvej, rundt om Frenderup til Dalbyvej) og Faxe Å (fra Køgevej til Faxevej), se figur 2.

Figur 2: Undersøgelsesområde og placering af vildtkameraer

Pga. ekstraordinær høj vandstand fra rekordmængder af nedbør hen over vinteren 2023-24, blev det vurderet at evt. spor fra odder hurtigt blev skyllet bort, og metoden derfor ikke var særligt anvendelig. På baggrund heraf blev det besluttet at supplere med at opsætte kameraovervågning ved de to åer.

Det ene kamera blev opsat, hvor Kirkevej og Egedebæk krydser hinanden. Det andet blev opsat på en skovdækket strækning af Lilleå med mose syd for Kikkenborgvej 6.

Analyse

Lokal og regional forekomst af odder

Det indledende analysearbejde foregik i første kvartal af 2024 og den daværende nyeste forvaltningsplan fra 2007 blev benyttet hertil. I 2007 var der ikke en livskraftig bestand af odder på Sjælland, og de få fund, som forekom, stammede fra Vestsjælland og gav indtryk af en meget spinkel bestand i overhængende fare for at uddø regionalt på Sjælland.

I lyset af forvaltningsplanens alder (17 år) og personligt (sporadisk) kendskab til nyere fund af odder på Fyn, Langeland, Lolland og i Nordsjælland fra de seneste 2-3 år, blev det besluttet at foretage en eftersøgning af

odder i området ved Lystrup. Der blev samtidig lavet en mere grundig og systematisk skrivebordsbaseret søgning af fund og kendskab til odders forekomst på Sjælland og i Østdanmark¹. Oplysningerne blev indsamlet både ved at gennemgå databaser, og ved at kombinere forhåndskendskab til fund, med en bredere søgning i forskellige nyhedsmedier, suppleret med kontakt til odder-interesserede videnspersoner. De indsamlede oplysninger viste samstemmende, at arten er under hastig spredning i Østdanmark.

D. 29. april 2024 udkom en ny og opdateret version af [forvaltningsplanen](#) for odder. Den bekræftede den indledende analyse om at arten er under hastig fremmarch i Østdanmark. Samtidig fremkom der oplysninger om at de oddere, som var fundet hhv. på Lolland og i Nordsjælland indenfor de sidste få år, stammede fra individer, der var indvandret fra Sverige. Denne udvikling skyldes med al sandsynlighed positive resultater af en forvaltningsplan iværksat i Sydsverige for et par årtier siden.²

Den indledende mistanke om at odder var i hastig ekspansion i Østdanmark, blev således bekræftet fra flere sider undervejs i forløbet.

Sideløbende kastede eftersøgningen i selve området, dog ikke nogen fund af sig, hverken via de opsatte kameraposter eller ved besigtigelser og eftersøgning af spor langs vandløbet.

Eftersøgning af spor langs vandløbet blev dog nedprioriteret, da der omkring midten af april stadig var ekstraordinær høj vandstand i åerne, som ikke havde udsigt til at ville falde og dermed gøre effektiv sporsøgning mulig, se figur 3. Det betød nemlig, at der til stadighed blev både eroderet og aflejret materiale langs bredderne, og dermed også var stor risiko for at markeringer og andre spor på de brednære arealer blev skyllet bort, næsten lige så hurtigt som de blev afsat.

Figur 3: Strækning af Lilleå syd for Kikkenborgvej d. 16. april 2024. Bemærk den høje vandstand og det aflejlrede materiale på bredderne, især synligt i forgrunden foran stenen

¹ Se: "Forundersøgelse: afgrænsning af arter på Habitatdirektivets Bilag IV til nærmere undersøgelse i forbindelse med oprettelse af solcelleparker ved Lystrup og Jomfruens Egede Godser" (upubl.)

² Niels Worm, pers. komm.

Vurdering

Fiskehejre fouragerede hyppigt i Egedebækken ved det opsatte kamera, hvilket indikerer at der er en stabil føderessource i vandløbet, se figur 4. En stor del af områdets vandhuller rummer både småfisk, padder, muslinger mm.

Figur 4: fouragerende fiskehejre ved Egedebæk hhv. 23/5 og 11/6

Samlet set vurderes det at området er godt egnet som levested til odder med vandløbenes relativt uregulerede forløb kombineret med de tilliggende, varierede naturomgivelser som rummer mange uforstyrrede skjulesteder og alsidige, stabile føderessourcer.

Resultater

Der blev ikke fundet spor af odder i området, hverken ved eftersøgning langs vandløbene eller ved de opsatte kameraposter. Analysen og den opdaterede forvaltningsplan fra 2024 viser dog samstemmende at arten kan forventes at indfinde sig hvornår det skal være, og at der i projektet bør tages højde for odder, som hvis den allerede var i området.